

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Filosofie și Științe Social-Politice
1.3 Departamentul	Departamentul de Filosofie
1.4 Domeniul de studii	Filosofie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Filosofie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei			Filosofie analitică				
2.2 Titularul activităților de curs			Conf.univ.dr. Gerard Leonid Stan				
2.3 Titularul activităților de seminar			Conf.univ.dr. Gerard Leonid Stan				
2.4 An de studiu	II	2.5 Semestrul	III	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei*	Ob

*OB – Obligatoriu / OP – Opțional / F – Facultativ

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și altele					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat					
Examinări					2
Alte activități					0
3.7 Total ore studiu individual					44
3.8 Total ore pe semestru					100
3.9 Numărul de credite					4

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	-Nu este cazul
4.2 De competențe	-Nu este cazul

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	-Nu este cazul
5.2 De desfășurare a seminarului	-Nu este cazul

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	Demonstrează capacitatea de a utiliza concepte pentru a crea și înțelege generalizările și de a le corela sau conecta la alte elemente, evenimente sau experiențe. Aplica metode și tehnici științifice pentru investigarea fenomenelor, dobândind noi cunoștințe sau corectând și integrând cunoștințele anterioare. Citește, interpretează și rezumă în mod critic informații noi și complexe din diverse surse. Utilizează metode științifice pentru cercetarea istoriei și a culturii. Analizează sursele înregistrate, cum ar fi dosarele autorităților publice, ziarele, biografiile și scrisorile, pentru a descoperi și a interpreta trecutul.
Competențe transversale	Descopera și dezvoltă o perspectivă individuală cu privire la rolurile, semnificația și scopul cuiva, inclusiv cu privire la ceea ce înseamnă a trăi, a muri și a fi om. Analizează în mod eficace, regulat și sistematic propriile acțiuni, performanțe și atitudini și face ajustările necesare, căutând oportunități de dezvoltare profesională pentru a elimina lacunele în materie de cunoștințe și practici în domeniile identificate. Arată un real interes pentru noutate, o deschidere pentru a câștiga experiență, găsește subiecte și teme fascinante, explorează activ și descopera noi domenii. Gândește folosind logica și raționamentul pentru a identifica punctele tari și punctele slabe ale soluțiilor alternative, concluziilor sau abordărilor problemelor. Da dovadă de competență interculturală și de respect față de valorile și normele culturale. Da dovadă de toleranță și de apreciere față de diferitele valori și norme deținute de persoane și culturi diferite și dezvoltate în circumstanțe diferite sau în momente și locuri diferite.

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Lectura și înțelegerea principiilor textelor ale orientării analitice în filosofie; stăpânirea metodelor specifice filosofiei analitice: analiza conceptuală și reconstrucția logică.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili: • Să înțeleagă specificul cotiturii lingvistice în filosofia secolului al XX-lea. • Să stăpânească principalele teorii privind semnificația expresiilor și sensul propozițiilor elaborate în interiorul filosofiei analitice. • Să înțeleagă principalele modalități în care a fost realizată analiza logică a limbajului științei. • Să stăpânească principalele tehnici de analiză a conceptelor din limbajul natural. • Să înțeleagă impactul cotiturii pragmatiste pentru destinul filosofiei analitice.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Filosofia analitică: premise, specific, reprezentanți, natura «metodei analitice» de investigare filosofică; tipuri de filosofie analitică.	- descrierea - expunerea problematizată - explicația - analiza conceptuală	- 2 ore - Michael Dummett, <i>Originile filosofiei analitice</i> , Editura Dacia, Cluj, 2004.
2.	Începuturile filosofiei analitice: sens, semnificație, reprezentare la Frege; analiza limbajului eticii în <i>Principia</i> lui George Moore.	- descrierea - expunerea problematizată - explicația - analiza conceptuală	- 2 ore - Gottlob Frege, "Sens și semnificație", în Al. Boboc (ed.), <i>Semiotică și filosofie</i> , Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998, pp. 47-54. - Gottlob Frege, <i>Fundamentele aritmeticii. O cercetare logico-matematică asupra conceptului de număr</i> , Editura Hmanitas, București, 2000. - G.E. Moore, <i>Principia Ethica</i> , Ed.

			Du Style, București, 1997, p. 105-145.
3.	Filosofia atomismului logic și teoria descripțiilor (Russell).	- conversația euristică - expunerea problematizată - explicația - analiza conceptuală	-2 ore - Bertrand Russell, "The Philosophy of Logical Atomism", în vol. Logic and Knowledge, George Allen & Unwin, London, 1984, pp. 175-281.
4.	Înțelegerea limbajului ca "hartă a lumii" (Wittgenstein).	- descrierea - expunerea problematizată - explicația - analiza conceptuală	-2 ore - Ludwig Wittgenstein, Tractatus Logico-Philosophicus, Ed. Humanitas, București, 2001. - Allan Janik, Stephen Toulmin, Viena lui Wittgenstein, Editura Humanitas, București, 1998.
5.	Înțelegerea limbajului ca "formă de viață" (Wittgenstein).	- descrierea - expunerea problematizată - explicația - analiza conceptuală	-2 ore - Ludwig Wittgenstein, Cercetări filosofice, Ed. Humanitas, București, 1994. - Mircea Flonta, Gânditorul singuratic. Critica și practica filozofiei la Ludwig Wittgenstein, Editura Humanitas, 2008.
6.	Problematica limbajului în filosofia Cercului de la Viena; respingerea enunțurilor sintetice a priori; semnificația expresiilor limbajului științei; teoria verificacionistă a adevărului (Schlick, Neurath, Carnap).	- conversația euristică - expunerea problematizată - explicația - analiza conceptuală	-2 ore - Schlick, Moritz, Formă și conținut. O introducere în gândirea filosofică, Editura Pelican, Giurgiu, 2003. - Rudolf Carnap, Semnificație și necesitate, Ed. Dacia, Cluj, 1972, pp. 266 – 316.
7.	Filosofia limbajului științei: enunțuri de observație; enunțuri empirice; enunțuri teoretice; distincția observabil-nonobservabil (Carnap)	- descrierea - expunerea problematizată - explicația - analiza conceptuală	-2 ore - Rudolf Carnap, Semnificație și necesitate, Ed. Dacia, Cluj, 1972, pp. 266 – 316. - Rudolf Carnap, Philosophical Foundations of Physics, Basic Books, New York, 1966.
8.	Statutul enunțurilor de lege; structura logică și propozițională a unei explicații științifice. (Armstrong, Hempel); metafizica analitică a legilor naturii.	- conversația euristică - expunerea problematizată - explicația - analiza conceptuală	-2 ore - Stan, Gerard, Ordinea naturii și legile științei, Editura Universității «Al. I. Cuza», Iași, 2004.
9.	Structura propozițională a unei teorii științifice; adevărul teoriilor științifice; incomensurabilitatea teoriilor și a vocabulelor științifice (Feyerabend, Kuhn)	- descrierea - expunerea problematizată - explicația - analiza conceptuală	-2 ore - Pârvu, Ilie, Teoria științifică, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981. - Newton-Smith, W.N., Raționalitatea științei, Editura Științifică, București, 1994.
10.	Semnificație, referință și fixarea referinței (Kripke, Devitt)	- conversația euristică - expunerea problematizată - explicația - analiza conceptuală	-2 ore - Saul Kripke, Numire și necesitate, Ed. AII, București, 2001. - Michael Devitt, Kim Sterelny, Limbaj și realitate. O introducere în filosofia limbajului, Editura Polirom, Iași, 2000.

11.	Filosofia limbajului comun: Teoria actelor de vorbire (Austin, Searle); semantica intențională (Paul Grice); teoriile de trecere (Davidson); teoria inferențială a semnificației (Robert Brandom)	- descrierea - expunerea problematizată - explicația - analiza conceptuală	-2 ore - J.L. Austin, Cum să faci lucruri cu vorbe, Editura Paralela 45, București, 2003. - John R. Searle, "What is a Speech Act?", în A. P. Martinich, The Philosophy of Language, Oxford University Press, 1996, pp. 130-140.
12.	Limbajul și construcția realității sociale (John Searle)	- conversația euristică - expunerea problematizată - explicația - analiza conceptuală	-2 ore - Searle, John, Realitatea ca proiect social, Editura Polirom, Iași, 2000.
13.	Presupoziții ale filosofiei analitice – privire critică; dogmele empirismului; inscrutabilitatea referinței (Quine) dualismul formă conținut (Davidson); critica reprezentationalismului; limbajul – noul mediu al filosofiei prime. (Davidson, Rorty)	- conversația euristică - expunerea problematizată - explicația - analiza conceptuală	-2 ore - W.v.O. Quine, Două dogme ale empirismului, în vol. Epistemologie. Orientări contemporane, ed. Ilie Parvu, Ed. Politică, București, 1975. - Richard Rorty. Filosofie și oglinda naturii, Editura Tact, Cluj, 2014.
14.	Cotitura pragmatică a filosofiei analitice; realismul intern și granița dintre limbaj și lume; contestarea epistemologiei în calitate de filosofie primă, limbajul ca trusă de instrumente; (Putnam, Rorty).	- conversația euristică - expunerea problematizată - explicația - analiza conceptuală	-2 ore - Hilary Putnam, Rațiune, adevăr și istorie, Editura Tehnică, București, 2005. - Richard Rorty. Filosofie și oglinda naturii, Editura Tact, Cluj, 2014.

Bibliografie:

- J.L. Austin, Cum să faci lucruri cu vorbe, Editura Paralela 45, București, 2003.
- Rudolf Carnap, Semnificație și necesitate, Ed. Dacia, Cluj, 1972, pp. 266 – 316.
- Rudolf Carnap, Depășirea metafizicii prin analiza logica a limbajului, în vol. Filosofie contemporană, Alexandru Boboc (ed.), Ed. Gramond, București, 1995, pp.188-215.
- Rudolf Carnap, Philosophical Foundations of Physics, Basic Books, New York, 1966.
- Davidson, Donald "Radical Interpretation", în Inquiries Into Truth and Interpretation, Oxford University Press, 1984.
- Davidson, Donald, "Asupra ideii autentice de schemă conceptuală", în vol. *Filosofia Americană*, Andrei Marga (ed.), Editura Ratio & Revelatio, Oradea, 2014, 391-405.
- Gottlob Frege, "Sens și semnificație", în Al. Boboc (ed.), Semiotică și filosofie, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998, pp. 47-54.
- Gottlob Frege, Fundamentele aritmeticii. O cercetare logico-matematică asupra conceptului de număr, Editura Humanitas, București, 2000.
- H. P. Grice, "Meaning", în A. P. Martinich, The Philosophy of Language, Oxford University Press, 1996, pp. 85-91.
- Kripke, Saul Numire și necesitate, Ed. AII, București, 2001.
- **Thomas S. Kuhn, Structura revoluțiilor științifice, Editura Humanitas, București, 1999.**
- G.E. Moore, Principia Ethica, Ed. Du Style, București, 1997, p. 105-145.
- **W.v.O. Quine, Două dogme ale empirismului, în vol. Epistemologie. Orientări contemporane, ed. Ilie Parvu, Ed. Politică, București, 1975.**
- W.v.O. Quine, Word and Object, MIT Press, 1960, pp.1-51.
- **Hilary Putnam, Rațiune, adevăr și istorie, Editura Tehnică, București, 2005.**
- Bertrand Russell, Problemele filosofiei, Editura AH, București, 1997, pp. 26-37.
- Bertrand Russell, "Despre denotare", în Al. Boboc (ed.), Semiotică și filosofie, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998, pp. 81-88.
- **Bertrand Russell, "The Philosophy of Logical Atomism", în vol. Logic and Knowledge, George Allen & Unwin, London, 1984, pp. 175-281.**

- Richard Rorty, Contingență, ironie, solidaritate, Ed. AII, București, 1998, p.33-61.
- **Richard Rorty, Obiectivitate, relativism și adevăr, Eseuri filosofice 1, Editura Univers, București, 2000.**
- Richard Rorty, Pragmatism și filosofie post-nietzscheană, Eseuri filosofice 2, Editura Univers, București, 2000.
- Richard Rorty, Adevăr și progres, Eseuri filosofice 3, Editura Univers, București, 2003.
- **Richard Rorty. Filosofie și oglinda naturii, Editura Tact, Cluj, 2014.**
- John R. Searle, "What is a Speech Act?", în A. P. Martinich, The Philosophy of Language, Oxford University Press, 1996, pp. 130-140.
- Searle, John, Realitatea ca proiect social, Editura Polirom, Iași, 2000.
- Schlick, Moritz, Formă și conținut. O introducere în gândirea filosofică, Editura Pelican, Giurgiu, 2003.
- **John R. Searle, Realitatea ca proiect social, Editura Polirom, Iași, 2000.**
- **Ludwig Wittgenstein, Tractatus Logico-Philosophicus, Ed. Humanitas, București, 2001.**
- Ludwig Wittgenstein, Caietul albastru, Ed. Humanitas, București, 1993.
- **Ludwig Wittgenstein, Cercetări filosofice, Ed. Humanitas, București, 1994.**
- Georg Henrik von Wright, Explicație și înțelegere, Editura Humanitas, București, 1995.
- **Texte secundare:**
- Catalin Cioabă, Filosoful și umbra lui. Turnura gândirii la Martin Heidegger și Ludwig Wittgenstein, Editura Humanitas, București, 2013.
- **Michael Devitt, Kim Sterelny, Limbaj și realitate. O introducere în filosofia limbajului, Editura Polirom, Iași, 2000.**
- **Michael Dummet, Originile filosofiei analitice, Editura Dacia, Cluj, 2004.**
- **Mircea Flonta, Gânditorul singuratic. Critica și practica filozofiei la Ludwig Wittgenstein, Editura Humanitas, 2008.**
- A.C. Grayling, Wittgenstein, Editura Humanitas, București, 1996.
- A.C. Grayling, Istoria filosofiei, Editura Trei, București, 2022, cap. Filosofia analitică, pp.385-529.
- Anton Hugli, Poul Lubcke, Filosofia în secolul XX, Volumul 2, Editura AII, București, pp. 39-414.
- **Allan Janik, Stephen Toulmin, Viena lui Wittgenstein, Editura Humanitas, București, 1998.**
- Anthony Kenny, O nouă istorie a filosofiei occidentale. Filosofia contemporană, vol. IV, Editura Ratio & Revelatio, Oradea, 2018.
- William G. Lycan, Philosophy of Language, Routledge, London, New York, 2000.
- Newton-Smith, W.N., Raționalitatea științei, Editura Științifică, București, 1994.
- Pârvu, Ilie, Teoria științifică, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1981.
- Stan, Gerard, Ordinea naturii și legile științei, Editura Universității «Al. I. Cuza», Iași, 2004.
- Gheorghe Ștefanov, 14 idei ale lui Wittgenstein, Editura Humanitas, București, 2013.

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Metoda analitică de cercetare în filosofie; tipuri de filosofie analitică.	-expunerea problematizată; discuția; observația dirijată; observația independentă; explicația; conversația euristică	- 2 ore - A.C. Grayling, Istoria filosofiei, Editura Trei, București, 2022, cap. Filosofia analitică, pp.385-529.
2.	Sens și semnificație la Frege	- expunerea problematizată; discuția; observația dirijată; observația independentă; explicația; conversația euristică	- 2 ore -Gottlob Frege, "Sens și semnificație", în Al. Boboc (ed.), Semiotică și filosofie, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998, pp. 47-54. -Gottlob Frege, Fundamentele aritmicii. O cercetare logico- matematică asupra conceptului de număr, Editura Humanitas, București, 2000.
3.	Filosofia atomismului logic și teoria descripțiilor (Russell)	expunerea problematizată; discuția; observația dirijată; observația independentă; explicația; conversația euristică	- 2 ore - Bertrand Russell, "The Philosophy of Logical Atomism", în vol. Logic and Knowledge, George Allen & Unwin, London, 1984, pp. 175-281.

4.	Ontologia Tractatus-ului (Wittgenstein)	- expunerea problematizată; discuția; observația dirijată; observația independentă; explicația; conversația euristică	- 2 ore -Ludwig Wittgenstein, Tractatus Logico-Philosophicus, Ed. Humanitas, București, 2001. - Mircea Flonta, Gânditorul singuratic. Critica și practica filozofiei la Ludwig Wittgenstein, Editura Humanitas, 2008.
5.	Filosofia limbajului din <i>Tractatus</i>	- expunerea problematizată; discuția; observația dirijată; observația independentă; explicația; conversația euristică	- 2 ore -Ludwig Wittgenstein, Tractatus Logico-Philosophicus, Ed. Humanitas, București, 2001.
6.	Interpretarea etică a <i>Tractatus</i> -ului	- expunerea problematizată; discuția; observația dirijată; observația independentă; explicația; conversația euristică	- 2 ore - Ludwig Wittgenstein, Tractatus Logico-Philosophicus, Ed. Humanitas, București, 2001. -Allan Janik, Stephen Toulmin, Viena lui Wittgenstein, Editura Humanitas, București, 1998.
7.	Filosofia limbajului din <i>Cercetări</i> ; urmarea de regului și jocurile de limbaj	- expunerea problematizată; discuția; observația dirijată; observația independentă; explicația; conversația euristică	- 2 ore - Ludwig Wittgenstein, Cercetări filosofice, Ed. Humanitas, București, 1994. - Mircea Flonta, Gânditorul singuratic. Critica și practica filozofiei la Ludwig Wittgenstein, Editura Humanitas, 2008.
8.	Filosofia minții din <i>Cercetări</i>	- expunerea problematizată; discuția; observația dirijată; observația independentă; explicația; conversația euristică	- 2 ore - Ludwig Wittgenstein, Cercetări filosofice, Ed. Humanitas, București, 1994.
9.	Paradigmă, Gestalt cognitiv și limbaj științific (Kuhn)	- expunerea problematizată; discuția; observația dirijată; observația independentă; explicația; conversația euristică	- 2 ore - Thomas S. Kuhn, Structura revoluțiilor științifice, Editura Humanitas, București, 1999.
10.	Intraductibilitatea vocabulelor științifice (Kuhn)	- expunerea problematizată; discuția; observația dirijată; observația independentă; explicația; conversația euristică	- 2 ore - Thomas S. Kuhn, Structura revoluțiilor științifice, Editura Humanitas, București, 1999. - Newton-Smith, W.N., Raționalitatea științei, Editura Științifică, București, 1994.
11.	Limbajul și construcția realității sociale (Searle)	- expunerea problematizată; discuția; observația dirijată; observația independentă; explicația; conversația euristică	- 2 ore - Searle, John, Realitatea ca proiect social, Editura Polirom, Iași, 2000.
12.	Limbajul, colecție de vocabulare (Rorty)	- expunerea problematizată; discuția; observația dirijată; observația independentă; explicația; conversația euristică	- 2 ore - Richard Rorty, Contingență, ironie, solidaritate, Ed. AII, București, 1998,p.33-61.
13.	Dogmele filosofiei analitice (Quine, Davidson, Rorty)	- expunerea problematizată; discuția; observația dirijată; observația independentă; explicația; conversația euristică	- 2 ore -W.v.O. Quine, Două dogme ale empirismului, în vol. Epistemologie. Orientări contemporane, ed. Ilie Parvu, Ed. Politică, București, 1975.

			- Richard Rorty. Filosofie și oglinda naturii, Editura Tact, Cluj, 2014. - Davidson, Donald, "Asupra ideii autentice de schemă conceptuală", în vol. <i>Filosofia Americană</i> , Andrei Marga (ed.), Editura Ratio & Revelatio, Oradea, 2014, 391-405.
14.	Critica filosofiei analitice. Cotitura pragmatistă a filosofiei analitice (Rorty)	- expunerea problematizată; discuția; observația dirijată; observația independentă; explicația; conversația euristică	- 2 ore - Richard Rorty. Filosofie și oglinda naturii, Editura Tact, Cluj, 2014.
Bibliografie			
Identică cu bibliografia cursului.			

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Urmând cursurile și seminarele de Filosofie analitică, studenții se vor familiariza cu ideile principalilor autori din curentul analitic, cu principalele lor texte, vor stăpâni principalele tehnici de analiză a limbajului natural și a limbajului științei, vor putea reconstrui argumente ale autorilor studiați și propune contraargumente rezonabile. Dobândirea acestor cunoștințe și abilități va oferi absolvenților programului de Filosofie o parte dintre calitățile necesare pentru a putea fi angajați ca profesori de științe socio-umane sau în meserii care necesită o capacitate sporită de analiză și gândire critică.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	- Să înțeleagă specificul cotiturii lingvistice din filosofia secolului al XX-lea, să cunoască principalii reprezentanți ai filosofiei analitice și principalele lor contribuții; - Să cunoască multiple abordări analitice ale problemei sensului / semnificației expresiilor; - Să stăpânească principalele instrumente de cercetare/gândire din sfera filosofiei analitice. - Participarea obligatorie la cel puțin 10 cursuri.	- Examen scris	- 60%
10.5 Seminar / Laborator	- Plecând de la lectura și interpretarea unor texte fundamentale pentru tradiția analitică, să înțeleagă	- Evaluarea referatelor - Evaluarea prezentării referatelor	- 40%

	principalele modalități în care a fost realizată analiza logică a limbajului științei și a limbajului comun. -Prezența activă la seminare. - Absolvirea cursului este condiționată de participarea activă la cel puțin 10 seminare. -Elaborarea și susținerea publică a două prezentări pentru seminar. -Realizarea sistematică a temelor indicate la seminar.	- Evaluarea temelor	
--	--	---------------------	--

10.6 Standard minim de performanță:

Să înțeleagă specificul cotiturii lingvistice în filosofia secolului al XX-lea, să cunoască principalii reprezentanți ai filosofiei analitice și principalele lor contribuții.

Să stăpânească principalele instrumente de cercetare / gândire din sfera filosofiei analitice.

Participarea obligatorie la 10 cursuri.

Participarea obligatorie la cel puțin 10 seminare și susținerea a două prezentări la seminar.

Să citească lucrările obligatorii din bibliografie (cele cu Bold).

Nota minimă pentru promovarea activităților de la seminar și intrarea în examen este 5.

Nota minimă pentru promovarea examenului din sesiune este 5.

Nota finală va fi calculată ca medie ponderată între nota de la seminar (40%) și cea din sesiune (60%), cu condiția ca ambele note să fie cel puțin 5.

Data completării,
26.09.2024

Titular de curs,
Conf.univ.dr. Gerard Leonid Stan

Titular de seminar,
Conf.univ.dr. Gerard Leonid Stan

Data avizării în departament,
27.09.2024

Director de departament,
Conf. univ. dr. Cristian Petruț Moisuc